

N:o 103.

Af herr **J. A. Westerberg**, om inskränkning i den dissenters och judar åliggande skyldighet att bidra till aflöning åt svenska kyrkans presterskap.

Svenska folkets religiösa utveckling har under dess olika skeden förett vexlande former motsvarande ernådd innebörd.

Hedendom, katolicism och lutherdom hafva efter hvarandra fört spiran i norden och dervid satt prägeln på så väl folk som lag.

Det lif och den lifaktighet, som i detta afseende besjalar en del af våra samtida, förpligtigar till den religiösa frihetens värnande.

Lag och rätt böra äfven härvidlag bringas i det förhållande till hvarandra att lagen noga häfda full rättvisa.

Inom Sverige finnes onekligen så väl ett verldsligt rike, som en del af Hans rike som förklarar — »mitt rike är icke af denna verlden», hvadan den ömtåliga frågan om gränsliniens uppdragande emellan dessa magters områden själfmant framträder.

Svenska statskyrkans tjenare fungera dels som den verldsliga statens tjenstemän och dels som kyrkans tjenare.

Till de verldsliga eller borgerliga göromålen torde få räknas lagligen föreskrifna anteckningar i ministerialböckerna om födelse, lysning, äktenskap och död, släktskap, fräjd, vaccinering och dylikt; till de kyrkliga deremot »arbete i ordet och lärdomen» samt sådana presterliga förrättningar som barndop, konfirmation, nattvards-utdelande, presterlig vigsel, kyrkotagning, jordfästning och möjligen mellankommande sockenbud.

Samtliga dessa göromål, som af prest förrättas, kunna komma statskyrkans medlemmar till godo.

Dissenters och judar deremot, hvilka bilda egna församlingar, bygga eller hyra egna lokaler för andaktsöfning och löna sina församlingsföreståndare, hafva behof endast af den del af statskyrkoprestens tjänst som faller under benämningen verldsliga göromål för stats- och borgerliga ändamål.

Förhållandet emellan den tid och det arbete, som kräfves för den ena och den andra arten af prestens verksamhet torde vara svårt att noga afväga, och det ställer sig säkerligen mycket olika, beroende bland annat af håg och individuel begåfning; dock torde det kunna få antagas, att de verldsliga göromålen, rätt ställda, kunna bringas inom hälften af den tid som af prest bör egnas åt skötandet af sitt kall.

Till undanrödjande af de missförhållanden i beskattning, som uppstå derigenom att dissenters och judar drabbas af lika utgälder till statskyrkan som dennas egna medlemmar, anser jag, att rättvis ändring i nu gällande beskattningsprinciper lagligen bör ske i den mån sådant låter sig verkställas.

Emot det möjliga inkastet, att det för närvarande bör anses vara mindre nödigt att göra ändring i ett förhållande, som endast afser ett så ringa mindretal som Sveriges dissenters och judar officiellt visa, bör framhållas hvad som torde vara väl bekant, nemligen att deras verkliga antal är helt annat och större än det statistiken uppgifver, och att det fortfar att öka sig, samt att, der en orättvisa föreligger, den ej blir afhulpen genom förklaringen att den blott utöfvas emot ett fåtal.

1862 års lönereglering för presterskapet tillkom för att afhjelpa en mängd orättvisor och oegentligheter, som tillföre vidlåde prestlönen och sättet för dess erläggande. Då funnos inga lagligen erkända dissenters i vårt land; sedan dess har emellertid här uppvuxit en lifskraftig frikyrklig rörelse, och nu drabbas de, som slutit sig till densamma, af ej mindre tynande missförhållanden.

På grund af hvad jag haft äran anföra tager jag mig friheten föreslå,

att Riksdagen täcktes besluta att dissenters och judar skola betala högst half afgift till statskyrkopresterskapets aflöning mot i förmögenhet likställda medlemmar af statskyrkan.

Jag anhåller om remiss till lagutskottet, hvilket må föreslå den förändring af gällande lagbestämmelser som föranledes af ett godkännande af mitt framställda förslag.

Stockholm den 27 januari 1893.

J. A. Westerberg.